

Anne-Baba Ve Çocuk Görüşleri Doğrultusunda Oyun

Hülya GÜLAY OGELMAN^{1*}, Pembe AYTAÇ², Ahmet EROL³, Fulçağ Gizem ERDENTUĞ⁴,
Özlem AKDENİZ YOLAÇ⁴, Menekşe GÜNER ÖZBİLENLER⁵

¹Doç. Dr., hulyagulay7@hotmail.com, TR

²Uzm. Okul Öncesi Öğr., Milli Eğitim Bakanlığı, KKTC

³Ar. Gör., Pamukkale Üniversitesi, TR

⁴Uzm., Yakın Doğu Üniversitesi, KKTC

⁵Uzm., SOS Çocuk Köyü Derneği, KKTC

*Sorumlu Yazar /Corresponding: e-mail: hulyagulay7@hotmail.com

Geliş Tarihi/Received: 09.01.2019

Kabul Tarihi/Accepted: 01.06.2019

e-Yayım/e-Printed: 27.06.2019

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, TC'de ve KKTC'de yaşayan okul öncesi dönem çocukları ve onların annelerinin babalarının görüşleri doğrultusunda oyunla ilgili çeşitli değişkenlere yönelik kültürlerarası bir karşılaştırma yapmaktır. Araştırmanın katılımcı grubunu, Türkiye'de (TC) Denizli ilinin Merkezefendi ve Pamukkale ilçelerinde 5 yaş grubundan okul öncesi eğitime devam eden 28 kız, 22 erkek olmak üzere 50 çocuk, anneleri (50 anne), babaları (50 baba) ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin (KKTC) Lefkoşa ilçesinde okul öncesi eğitime devam eden 5 yaş grubundan okul öncesi eğitime devam eden 21 kız, 14 erkek olmak üzere 35 çocuk, anneleri (35 anne), babaları (35 baba) oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak, bu araştırma için geliştirilen Çocuk ve Oyun (çocuk, anne, baba formları) isimli görüşme formundan yararlanılmıştır. Araştırmanın bulgularına göre; çocukların anne, babaları ile oynadıkları oyunlar; anne, baba ve akranlarıyla oyun oynamayı sevme nedenleri; sevdikleri oyuncaklar; anne-baba görüşlerine göre sevdikleri oyunlar; çocuklarıyla oynadıkları oyunlar; oyun oynama sıklıkları; oyun oynama davetinin kimden geldiği gibi konularda alınan cevaplar genel olarak benzerlikler göstermektedir. Sonuçların, okul öncesi dönem çocuğu için oyunun evrenselliğini desteklemede ek bulgular sunabildiği düşünülmektedir.

Anahtar kelimeler: Oyun, Çocuk, Anne-baba, Akranlar.

Play In According to Parents And Children's Views

ABSTRACT

The purpose of this study is to make an intercultural comparison of various variables related to play in accordance with the opinions of the preschool children and their fathers and mothers whose living in Turkey (TC) and Turkish Republic of North Cyprus (TRNC). One of the participants of the research is the group of 50 children (28 girls and 22 boys) whose 5 years old of 50 children (28 girls and 22 boys) their mothers (50 mothers) and their fathers (50 fathers) from the center of Denizli province Merkezefendi and Pamukkale districts. The other study group is from TRNC Nicosia. This group include group of 35 children (21 girls and 14 boys) whose 5 years old, their mothers (35 mothers) and their fathers (35 mothers). The children of the two groups continue their pre-school education. In this study, an interview form which was developed for this study and entitled Child and Game (child, mother, father forms) as the data collection tool. The findings of the researcher reveal how the children play games with their parents and their peers and what their favorite toys and games are. The findings show the resemblance between the view of parents and of the children on the kinds and frequency of games they prefer playing together. The invitation to play games is another issue showing similarities. The results are evaluated as additional findings to support the universality of the game for the preschoolers.

Keywords: Play, Child, Mother-father, Peers.

1. Giriş

Oyun, çocuklar tarafından serbestçe seçilen ve yönlendirilen ve çocuğun içsel motivasyonundan beslenen bir etkinliktir (Miller ve Almon, 2009). Çocuk için oyun, neşe ve eğlence kaynağı, vazgeçemediği bir eylem iken aynı zamanda oyunun çocuğu yaşama hazırlamada rehber olduğu söylenebilir (Arnold, 1998: 17; Çalışandemir, 2014: 2). Bruner (1975) oyunu çocuğun temel işi olarak görmektedir (akt. Gander ve Gardiner, 2001: 315). Çocuğun yaşamının vazgeçilmezi olan oyunun, gelişim düzeyini yansıttasının yanı sıra gelişim alanlarına çeşitli katkılar sağladığı araştırmacılar tarafından ifade edilmektedir (Edwards, Skouteris, Rutherford ve Cutter-Mackenzie, 2013; Harrison, Van Vliet ve Anderson, 2012; Little, Wyver ve Gibson, 2011; Samuelsson ve Carlsson, 2008; Smith, 2010; Rushton, 2011).

Oyun çocuklara tüm gelişim alanlarında önemli kazanımlar sağlamaktadır. Bunlardan biri oyunun çocuk zihninde uyarılmayı sağlamasıdır. Buna göre oyunlar sırasında karar verme, bellek, strateji, gözlem, akıl yürütme, problem çözme ve yaratıcı düşünme gibi temel bilişsel becerilerde önemli ilerlemeler sağlanabilecektir. Çocuklar, oyun oynarken iletişim kurma, paylaşma, kendini ifade etme, uyum sağlama ve empati becerilerini geliştirmektedirler. Çocuklar oyun aracılığıyla farklı düşünceleri ve tercihleri fark etmektedirler. Bunlara ek olarak, gerçek davranışlardan kaynaklanabilecek tehlikelerle karşılaşmaksızın farklı davranışları ve toplumsal rolleri deneyimleyebilirler (Gander ve Gardiner, 2001: 279).

Oyun, stresi, siniri ve korkuyu azaltırken mutluluk, samimiyet, olumlu benlik algısı gibi becerileri geliştirmektedir. Bu doğrultuda oyun, sakinliği, dayanıklılığı artırır ve sürprizlerle başa çıkabilme yeteneğini desteklemektedir. Fiziksel açıdan, çeviklik hareket, koordinasyon, denge, büyük ve küçük kas becerileri desteklenebilmektedir. Oyun sayesinde çocuklar, arkadaşlarıyla oynarken kelime dağarcıklarını geliştirirler, kelimelerin anlamlarını daha iyi öğrenirler ve konuşmaya karşı daha istekli olurlar. Başka bir açıdan ise çocuklar kuklalarla ve diğer oyuncaklarla oynarken farklı rollere girmekte ve duygularını açıklamayı öğrenmektedirler (Goldstein, 2012; Moyles, 2012; akt. Ağyar, 2014: 123-125).

Oyun; genellikle zevkli, serbest, kendiliğinden gelişen, rahatlatıcı ve eğlenceli etkinlikleri ifade ederken oyuncak ise oyun aracı olarak tanımlanmaktadır (Bekmezci ve Özkan, 2015: 82; Bodrova ve Leong, 2013: 212; Warre, 2003: 127). Çocukların oyuncak tercihleri yaşlara göre farklılık gösterebilmektedir. Örnek olarak, bebekler çingiraklar, müzik kutuları, renkli toplar gibi oyuncaklara ilgi gösterebilmektedirler (Jones, 2007: 114). Yürüme çağında çocuklar için küpler, sökülüp takılabilen oyuncaklar, iç içe geçmeli, itmeli, çekmeli oyuncaklar önem taşıyabilmektedir (Jones, 2007: 114; Poyraz, 1999: 24). Çocuklar iki yaşından itibaren sembolik oyundaki gelişime paralel olarak kuklalara, bebeklere, minyatür hayvanlara ilgi duyabilirler (Çakmak, 2014: 224). Üç-dört yaşından itibaren kas becerilerindeki gelişim doğrultusunda, üç tekerlekli bisiklet, top, sallanan at, büyük küpler, bloklar, oyun hamurları, resim malzemeleri gibi oyun materyalleri ile zaman geçirmektedirler (Çakmak, 2014: 225; Egemen, Yılmaz ve Akil, 2004). Beş yaştan itibaren domino, resimli bulmaca gibi zeka oyunlarına ilgi artabilir ve genel olarak da oyun ve oyuncaklarda çeşitlilik görülebilmektedir (Arıkan ve Karaca, 2004; Poyraz, 1999).

Anne-babalar, okul öncesi dönemde çocuğun ilk oyun arkadaşlarıdır. Anne-babalar, oyun arkadaşı olarak çocukların davranışlarını etkileyebilmektedirler (Ecirli, 2014: 304). Bundan dolayı öncelikli olarak aileleri oyun hakkında bilgilendirmek önemli görülmektedir. Bütün gün çalışan ve eve geldiklerinde yorgun olan anne babalar çocuklarıyla oynamayı hafta sonuna kadar erteleyebilmektedir. Strom (1978) çalışan anne babaların çocuklarıyla günde en az onar dakikalık iki evre oynamaya çalışmalarını önermektedir (akt. Gander ve Gardiner, 2001: 280). Çocukla oyun oynamayı gereksiz gören yetişkinler, oyunu desteklemek için çaba sarfetmeyebilirken; oyunu gelişim için bir araç olarak gören anne-babalar ise çocukla çeşitli oyunları oynamaya hazırdırlar (Ecirli, 2014: 304). Başka bir açıdan anne-baba-çocuk arasındaki oyun, çocukların arkadaşlarıyla oynayacakları oyun deneyimlerine hazırlık niteliği de taşımaktadır (Darling ve Steinberg, 1993). Anne-baba-çocuk oyunları, küçük çocuklarda akran ilişkilerinin temel belirleyicilerindedir (Gülşay Ögelman, 2014: 319). Bu doğrultuda anne-babanın çocuğun akranlarıyla oyunları üzerinde etkili olduğu sonucu çıkarılabilir.

Anne-babanın yanı sıra akranlar da oyunun gelişinde büyük öneme sahiptir. Küçük çocukların akranlarıyla yaptıkları işlerin çok önemli bir bölümü oyundur (Gülay Ogelman, 2014: 320). Oyun küçük çocukların akranlarıyla olumlu ilişkiler geliştirmelerinde önemli rol oynamaktadır (Leung, 2014: 119). Bu açıdan oyun, çocukların akranlarıyla olan ilişki düzeyini zenginleştirebilmektedir. Oyunlar çocuğun öğretmeniyle olan ilişkisinde de önem taşımaktadır. Bu doğrultuda araştırmacılar çocukların öğretmenleri ile olan oyunlarının, çocukların oyun yeteneklerini artırabileceği gibi matematiksel düşünme, aritmetik beceriler ve öğretmenle olan iletişim dahil olmak üzere birçok entellektüel beceriyi geliştireceğini ifade etmişlerdir (Trawick-Smith, Swaminathan ve Liu, 2016: 721).

Çocukların yaşlarına göre oyuncak seçiminde anne-babalara büyük görev ve sorumluluklar düşmektedir. Anne-babaların çocuğun oyununa sadece oyuncak satın alarak dahil olmaları yetersiz kalabilecektir. Anne babalar çocuğun gelişimini desteklemek istiyorlarsa uygun oyuncak seçimine ek olarak uygun oyun ortamları sağlayıp, rol model olup ve çocuğun oyununa aktif olarak katılarak katkı sağlayabilirler (Ecirli, 2014: 304-305).

Çocukların oynadıkları oyunlar, kültürden etkilenebilmektedir (Gosso ve Cavarho, 2013; Gülay Ogelman ve Ersan, 2014: 376). Benzer şekilde farklı kültürlerde okul öncesi dönem çocukları motor yeteneklerini oyunlarında farklı şekillerde kullandıkları ifade edilmektedir (Trwick Swith, 2013: 201-203). Bunun yanı sıra kültürlerde oyun açısından ortak noktalar da bulunmaktadır. Örnek olarak, serbest oyunlarda, koşma, yürüme, itiş kakış oyunu gibi boğuşmalı oyunlar görülebilmektedir. Benzerliklerin yanı sıra kültürlerarası farklılıklara rastlamak mümkündür. Yapılan araştırmalar (Bai, 2005; Bloch ve Adler, 1994; Farver, Kim ve Lee, 1995; Hale Benson, 1986; Martini, 1994; akt. Trwick Swith, 2013: 201-208) doğrultusunda Afrika kökenli Amerikalı çocukların aktif ve fiziksel oyunları oynamayı çok sevdiğini, Avrupalı Amerikalı çocukların az düzeyde sertlik içeren oyunlar oynadıkları ve Kore kökenli Amerikalı çocukların ise daha çok yuvarlanmalı oyun oynadıkları belirlenmiştir. Ayrıca Polinezya’da çocuklar kayaları fırlatma yoluyla oyun oynamayı tercih edebilmektedirler. Sierra Leone’de Kepelle Köyü çocukları hayvanların kovalandığı bir avcılık oyunu oynamaktadırlar. Çin ve Tayvan’da ise çocuklar küçük yaşlarda uçurtma uçurmaktadırlar.

Türk çocukları da evrensel sayılan oyunların yanı sıra yüzyıllardır sopalar, misketler, fındıklar, taşlar veya kemikler gibi materyalleri kullanarak kendi oluşturdukları oyunları oynamaktadırlar (Baran ve Erdoğan, 2007). Yapılan bir çalışmada (Bower, Ilgaz, Carden ve Noori, 1982), Türkiye’de oyun alanlarının kullanımında sosyo ekonomik düzey açısından bir farklılık gözlenmezken İran’da orta sosyo-ekonomik düzeyden gelen çocuklar için daha çok oyun alanı ve oyuncağın temin edildiği saptanmıştır.

Yapılan çalışmalar doğrultusunda, küçük çocukların oyunlarında anne, baba, öğretmen, akran ve kültür gibi farklı değişkenlerin etkili olabileceği görülmektedir. Alan yazın incelendiğinde, Türkiye’de okul öncesi dönemde oyun ile ilgili çalışmalarda artış görülmektedir (Adak Özdemir ve Ramazan, 2012; Akınbay, 2014; Duman ve Temel, 2011; Erbay, Durmuşoğlu Saltalı, 2012; Erden ve Alisinanoğlu, 2002; Gülay Ogelman, Erten Sarıkaya, 2014; Katlav, 2014; Koçyiğit ve Başara Baydilek, 2015; Özyürek, 2012). Yurt dışında, çocuk oyunları ile ilgili kültürel bağlamda çalışmaların yapıldığı görülmektedir (Clemants, Farver, Kim ve Lee-Shin, 2000; Roopnarine ve Davidson, 2015; Roopnarine ve Mounts, 1985; Suizzo ve Bornstein, 2006; Tamis-Le Monda ve diğ., 1992). Ancak Türk çocukları ile farklı kültürde bulunan çocukların oyunlarının anne, baba, öğretmen ve akran ekseninde ele alan bir çalışmaya ulaşılamamıştır. Bu bağlamda, çalışmanın alan yazına katkı sağlayacağı ve gelecek çalışmalara rehberlik edebileceği düşünülmektedir. Bu doğrultuda araştırmanın amacı, TC ve KKTC’de yaşayan okul öncesi dönem çocuklarının, annelerinin ve babalarının görüşleri doğrultusunda oyunla ilgili çeşitli değişkenlerin ele alındığı cinsiyete dayalı kültürlerarası bir karşılaştırma yapmaktır. Araştırmanın alt amaçları şunlardır:

- TC’de ve KKTC’de yaşayan çocukların babalarıyla, anneleriyle, öğretmenleriyle ve arkadaşlarıyla hangi oyunları oynadıklarına ilişkin görüşlerinin cinsiyete göre dağılımları nedir?
- TC’de ve KKTC’de yaşayan çocukların babalarıyla, anneleriyle, öğretmenleriyle ve arkadaşlarıyla oyun oynamayı sevme nedenlerinin cinsiyete göre dağılımları nedir?
- TC’de ve KKTC’de yaşayan çocukların oyuncak tercihlerinin cinsiyete göre dağılımları nedir?

- TC’de ve KKTC’de yaşayan annelere göre çocuklarıyla oynadıkları oyunlar, oyun oynama sıklıkları, oyunun kim tarafından başlatıldığı, çocuklarının hangi oyunları sevdiği ile ilgili görüşlerinin dağılımları nedir?
- TC’de ve KKTC’de yaşayan babalara göre çocuklarıyla oynadıkları oyunlar, oyun oynama sıklıkları, oyunun kim tarafından başlatıldığı, çocukların hangi oyunları sevdiği ile ilgili görüşlerinin dağılımları nedir?

2. Yöntem

Araştırmanın Deseni

Bu çalışma, TC ve KKTC’de yaşayan okul öncesi dönem çocuklarının, annelerinin, babalarının görüşleri doğrultusunda oyunla ilgili çeşitli değişkenlerin ortaya konulması için kültürlerarası bir karşılaştırma niteliğinde olup, bu bağlamda tarama modeliyle yürütülmüştür. Tarama deseni, bir evren içinde seçilen örneklem üzerinde yapılan çalışmalar yoluyla evren genelindeki eğilim, tutum ve görüşlerin nicel veya nümerik olarak betimlenmesine olanak tanımaktadır (Creswell, 2013: 155-156). Bir konuya veya olaya ilişkin geçmişte veya halen var olan bir durumu katılımcı görüşleri doğrultusunda ilgi, beceri, yetenek, tutum, davranış vb. özellikler açısından betimlemeyi amaçlayan çalışmalar tarama çalışması olarak adlandırılmaktadır (Büyüköztürk ve diğ., 2014: 14; Karasar, 2011: 77).

Katılımcılar

Araştırmanın iki katılımcı grubu bulunmaktadır. İlk katılımcı grubunu, TC’nin Denizli ilinin Merkezefendi ve Pamukkale İlçeleri’nde 5 yaş grubundan okul öncesi eğitime devam eden 28 (%56.0) kız, 22 erkek (%44.0) olmak üzere 50 çocuk, anneleri (50 anne), babaları (50 baba) oluşturmaktadır. İkinci çalışma grubunda ise KKTC’nin Lefkoşa İlçesi’nde okul öncesi eğitime devam eden 5 yaş grubundan okul öncesi eğitime devam eden 21 kız (%60.0), 14 (%40.0) erkek olmak üzere 35 çocuk, anneleri (35 anne) ve babaları (35 baba) yer almaktadır. Çocukların tamamı normal gelişim özelliği göstermekte ve anne, babaları ile yaşamaktadırlar.

Tablo 1. Katılımcı gruplarındaki çocuk, anne ve babalara ilişkin dağılımlar

	Kız	%	Erkek	%	Toplam	%
TC 5 yaş	28	56.0	22	44.0	50	58.8
KKTC 5 yaş	21	60.0	14	40.0	35	41.2
Toplam	49	57.6	36	42.4	85	100.0
TC Anne/Baba	28	56.0	22	44.0	50	58.8
KKTC Anne/Baba	21	60.0	14	40.0	35	41.2
Toplam	49	57.6	36	42.4	85	100.0

Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplama aracı olarak, bu araştırma için geliştirilen Çocuk ve Oyun (çocuk, anne, baba formları) isimli görüşme formlarından yararlanılmıştır. Çocuk ve Oyunun çocuk formunda “Annen/baban/arkadaşların ile hangi oyunları oynarsın? Annen/baban/arkadaşların ile oyun oynamayı seviyor musun? Neden? En çok hangi oyuncağınla oynamayı seviyorsun?” soruları bulunmaktadır. Çocuk ve Oyunun anne ve baba formlarında “Çocuğunuz ile hangi sıklıkta oyun

oyinarsınız? Çocuğunuzla neler oynarsınız? Çocuğunuz hangi oyunları sever? Oyun oynama fikri ilk kimden gelir?” soruları yer almaktadır.

Çocuk ve Oyun formu geliştirilirken, araştırmacılar tarafından çalışmanın temel amacına yönelik bir soru listesi oluşturulmuştur. Hazırlanan listeye ilgili okul öncesi eğitim ve çocuk gelişimi bölümlerinde oyun dersleri veren ve konu ile ilgili çalışmaları bulunan doktoralı 6 öğretim üyesinden uzman görüşü alınmıştır. İçerik, dil ve kapsam olarak yapılan değerlendirmeler sonucunda, bazı maddelerin çıkartılması, bazı maddelerin de ifadelerinin değiştirilmesi sonucunda forma son şekli verilmiştir.

Uygulama

Uygulama öncesinde, okullardan uygulamaya yönelik gerekli izinler alınmıştır. İzinlerin ardından öğretmenler ve anne-babalara araştırmanın amacı, önemi, uygulamalar hakkında bilgi verilmiştir. Çocuk formunun uygulamasında, araştırmacılar çocuklarla birebir görüşmeler yapmışlardır. Araştırmacılar görüşmeler öncesinde iki gün boyunca çocukların oyun zamanı etkinliğinde onlarla serbestçe oyun oynamışlardır. Bunun amacı, çocukların araştırmacılara alışması ve sorulara rahatça cevap verebilmelerini sağlamaktır. Çocuklara sınıf dışında farklı bir ortamda bireysel olarak sorular sorulmuş ve cevapları kaydedilmiştir. Anne, babalara ise önce anne formu, anne formları toplandıktan iki gün sonra da baba formları gönderilmiştir. Anne ve babalardan formu bireysel olarak doldurmaları ve ertesi gün okula göndermeleri istenmiştir.

Veri Analizi

Araştırmada, çocuk, anne ve babaların görüşleri, frekans ve yüzde dağılımları ile incelenmiştir. Bu araştırmanın temel amacı, kültürlerarası bir çerçevede çocukların, annelerinin ve babalarının oyunla ilgili çeşitli değişkenlere yönelik görüşlerini ele almaktır. Bu süreçte cinsiyetler arasındaki farklılık da göz önünde bulundurulmuştur. Araştırma kapsamında, değişkenler arasındaki farklılıkların, ilişkilerin ya da yordayıcı etkilerin incelenmesi söz konusu değildir. Bu çalışmada, farklı kişilerin aynı konu hakkındaki görüşlerinin cinsiyetlere göre ortaya konulması amaçlandığı için frekans yüzde dağılımından yararlanılmıştır.

3. Bulgular

Tablo 2. TC'de ve KKTC'de yaşayan çocukların babalarıyla neler oynadıklarına ilişkin görüşlerinin dağılımı

	TC'de Yaşayan Çocuklar				KKTC' de Yaşayan Çocuklar						
	KIZ		ERKEK		KIZ		ERKEK				
Babalarla Oynanan Oyunlar	f	%	f	%	f	%	f	%			
Hareketli oyunlar (Saklambaç, kovalamaca, körebe, köşe kapmaca, sek sek, gıdıklamacılık)	16	36.3	Hareketli oyunlar (Saklambaç, kovalamaca, yakalamaca, boğuşmaca)	8	26.6	Hareketli oyunlar (Saklambaç, yakalamaca, yerden yüksek)	9	64.2	Hareketli oyunlar (Saklambaç, yakalamaca, güreş, voleybol)	7	58.2
Evcilik/Hayvancılık	15	34.1	Top	6	20.0	Evcilik / Hayvancılık	2	14.2	Top	2	16.6
Lego/Yapboz/Blok	5	11.3	Evcilik/hayvancılık	5	16.3	Dama	1	7.2	Lego	1	8.3
Top	4	9.1	Taşıt oyunları	5	16.3	Kart oyunu	1	7.2	Taşıt oyunları	1	8.3
Tablet/Bilgisayar	1	2.3	Tablet/Bilgisayar	2	6.6	Boyama	1	7.2	Hayvancılık	1	8.3
Satranç	1	2.3	Satranç	1	3.3				Boyama	1	8.3
Kart oyunları	1	2.3	Kum oyunu	1	3.3						
Bilye	1	2.3	Kart oyunları	1	3.3						
			Blok	1	3.3						
Toplam	44	100	Toplam	30	100	Toplam	14	100	Toplam	12	100

Tablo 2'ye göre TC. ve KKTC'de yaşayan kız ve erkek çocuklarının babalarıyla oynadıkları oyunlarda ilk sırada hareketli oyunlar gelmektedir. İkinci sırada iki ülkede yaşayan kız çocukları için evcilik, hayvancılık gibi sembolik oyunlar, erkek çocukları için de top ile oynanan oyunlar gelmektedir. TC'de yaşayan çocukların verdikleri cevaplar arasında tablet/bilgisayar gibi teknolojik araçlarla oyun yer alırken, KKTC'de yaşayan çocukların cevapları arasında teknolojik araçlar yer almamaktadır. Oyun çeşitliliği açısından, babası ile oynadığı oyunlarda en çok oyun türü TC'de yaşayan erkek çocukları tarafından, en az oyun türü ise KKTC'de yaşayan kız çocukları tarafından söylenmiştir. Bu sonuçlara göre tablet bilgisayar gibi teknolojik araçlar TC'deki çocukların hayatlarında daha çok yer alabildiği ve TC'deki erkek çocukların babalarıyla diğer gruplardan daha çeşitli oyunlar oynadıkları söylenebilir. Bulgulara göre iki cinsiyet için de hareketli oyunların baba-çocuk ilişkisinde önem taşıdığı söylenebilir.

Tablo 3. TC'de ve KKTC'de yaşayan çocukların anneleriyle neler oynadıklarına ilişkin görüşlerinin dağılımı

TC'de Yaşayan Çocuklar						KKTC' de Yaşayan Çocuklar					
KIZ			ERKEK			KIZ			ERKEK		
Annelerle Oynanan Oyunlar	f	%	Annelerle Oynanan Oyunlar	f	%	Annelerle Oynanan Oyunlar	f	%	Annelerle Oynanan Oyunlar	f	%
Hareketli oyunlar (saklambaç, yakalamaca, körebe, gıdıklamacılık)	18	46.2	Hareketli oyunlar (saklambaç, yakalamaca)	10	33.3	Hareketli oyunlar	8	57.1	Hareketli oyunlar	8	61.5
Evcilik/hayvancılık	14	35.8	Evcilik/hayvancılık	6	20.0	Evcilik / Hayvancılık	5	35.2	Top	3	23.1
Tablet/Bilgisayar	4	10.2	Araba	6	20.0	Kart oyunu	1	7.2	Evcilik / Hayvancılık	1	7.7
Top	1	2.6	Top	5	16.7				Resim yapma	1	7.7
Satranç	1	2.6	Blok	2	6.7						
Oyun hamuru	1	2.6	Tablet/Bilgisayar	1	3.3						
			Satranç	1	3.3						
Toplam	39	100	Toplam	30	100	Toplam	14	100.0	Toplam	13	100

Tablo 3'de TC ve KKTC'de yaşayan kız ve erkek çocuklarının anneleriyle oynadıkları oyunlarda ilk sırada hareketli oyunlar gelmektedir. İkinci sırada iki ülkede yaşayan kız çocukları ve TC'de yaşayan erkek çocukları için evcilik, hayvancılık gibi sembolik oyunlar, KKTC'deki erkek çocukları için de top ile oynanan oyunlar gelmektedir. TC'de yaşayan çocukların verdikleri cevaplar arasında tablet/bilgisayar gibi teknolojik araçlarla oyun yer alırken, KKTC'de yaşayan çocukların cevapları arasında teknolojik araçlar yer almamaktadır. Oyun çeşitliliği açısından, annesi ile oynadığı oyunlarda en çok oyun türü TC'de yaşayan erkek çocukları tarafından, en az oyun türü ise KKTC'de yaşayan kız çocukları tarafından söylenmiştir.

Tablo 4. TC'de ve KKTC'de yaşayan çocukların öğretmenleriyle neler oynadıklarına ilişkin görüşlerinin dağılımı

TC'de Yaşayan Çocuklar						KKTC' de Yaşayan Çocuklar					
KIZ			ERKEK			KIZ			ERKEK		
Öğretmenlerle Oynanan Oyunlar	f	%		f	%		f	%		f	%
Evcilik/ Hayvancılık	17	46.0	Hareketli oyunlar (saklambaç, yakalamaca, kurt baba, kutu kutu pense, körebe, yağ satarım bal satarım)	10	43.5	Hareketli oyunlar (yakalamaca, saklambaç, yerden yüksek, sandalye kapmaca, uykucu horoz, kutukutu pense, komşundan memnun musun?. İp çekiştirme)	12	66.7	Hareketli oyunlar (yakalamaca, saklambaç, komşundan memnun musun?)	3	27.3
Hareketli oyunlar (saklambaç, yakalamaca, körebe, sek sek, kurt baba, çürük yumurta, tavşan kaç)	14	37.8	Yapboz/ Lego / Blok	4	17.4	Evcilik / Hayvancılık	4	22.2	Yapboz/ Lego/Blok	2	18.2
Top	2	5.4	Evcilik/ Hayvancılık	2	8.7	Resim çizme	2	11.1	Evcilik/hayvancılık	2	18.2
Yapboz/ Lego/ Blok	2	5.4	Top	2	8.7				Resim çizme	1	9.1
Satranç	1	2.7	Taşıtlı oyunları	2	8.7				Top	1	9.1
Oyun hamuru	1	2.7	Oyun hamuru	2	8.7				Bilmece/bulmaca	1	9.1
			Kukla	1	4.4						
Toplam	37	100	Toplam	23	100	Toplam	18	100	Toplam	11	100

Tablo 4'e göre TC ve KKTC'de yaşayan kız ve erkek çocuklarının öğretmenleriyle oynadıkları oyunlarda ilk sırada TC'deki kız çocuklarda evcilik hayvancılık gibi sembolik oyunlar gelirken; diğer

çocuklarda hareketli oyunlardır. İkinci sırada, TC'deki kızlarda hareketli oyun, her iki ülkedeki erkeklerde yapboz/lego gibi oyunlar, KKTC'deki kızlarda ise evcilik, hayvancılık gibi sembolik oyunlar gelmektedir. Oyun çeşitliliği açısından, öğretmeni ile oynadığı oyunlarda en çok oyun türü TC'de yaşayan erkek çocukları tarafından, en az oyun türü ise KKTC'de yaşayan kız çocukları tarafından söylenmiştir.

Tablo 5. TC'de ve KKTC'de yaşayan çocukların arkadaşlarıyla neler oynadıklarına ilişkin görüşlerinin dağılımı

Arkadaşlarla Oynanan Oyunlar	TC'de Yaşayan Çocuklar				KKTC'de Yaşayan Çocuklar						
	KIZ		ERKEK		KIZ		ERKEK				
	f	%		f	%	f	%	f	%		
Evcilik/ Hayvancılık	20	45.5	Hareketli oyunlar (saklambaç, yakalamaca, kutu kutu pense, körebe, trafik oyunu)	16	34.1	Hareketli oyunlar (yakalamaca, saklambaç, sek sek, kutu kutu pense, ebelemece, yerden yüksek, köşe kapmaca)	14	63.6	Hareketli oyunlar (yakalamaca, saklambaç)	10	47.6
Hareketli oyunlar (saklambaç, yakalamaca, körebe, sek sek, kurt baba, kutu kutu pense, dans etme)	17	38.6	Yapboz/ Lego/Blok	9	19.2	Evcilik/ Hayvancılık	7	31.8	Top	4	19.1
Top	2	4.6	Taşıtlar	8	17.1	Kum Oyunu	1	4.6	Taşıtlar	3	14.3
Yapboz/ Blok/ Lego	2	4.6	Evcilik/ Hayvancılık	6	12.8				Yapboz/ Blok	2	9.5
Satranç	1	2.3	Top	4	8.5				Evcilik/ Hayvancılık	2	9.5
Kum Oyunu	1	2.3	Satranç	1	2.1						
Oyun Hamuru	1	2.3	Kart Oyunları	1	2.1						
			Oyun Hamuru	1	2.1						
Toplam	44	100	Toplam	47	100	Toplam	22	100	Toplam	21	100

Tablo 5'de TC. ve KKTC'de yaşayan kız ve erkek çocuklarının öğretmenleriyle oynadıkları oyunlarda ilk sırada TC'deki kız çocuklarda evcilik hayvancılık gibi sembolik oyunlar gelirken; diğer çocuklarda hareketli oyunlar gelmektedir. İkinci sırada, TC'deki kızlarda hareketli oyun, KKTC'deki kızlarda ise evcilik, hayvancılık gibi sembolik oyunlar, TC'deki erkek çocuklarda yapboz, lego, blok gibi masa başı oyunlar, KKTC'deki erkek çocukları için de top ve topla oynanan oyunlar gelmektedir. Oyun çeşitliliği açısından, öğretmeni ile oynadığı oyunlarda en çok oyun türü TC'nde yaşayan erkek çocukları tarafından, en az oyun türü ise KKTC'de yaşayan kız çocukları tarafından söylenmiştir.

Tablo 6. TC'de ve KKTC'de yaşayan çocukların babalarıyla oyun oynamayı sevme nedenlerine ilişkin görüşlerinin dağılımı

	TC'de Yaşayan Çocuklar				KKTC' de Yaşayan Çocuklar						
	KIZ		ERKEK		KIZ		ERKEK				
Babalarla Oyun Oynamayı Sevme Nedenleri	f	%	f	%	f	%	f	%			
Eğlendiğim için	8	29.7	Eğlendiğim için	7	36.8	Eğlenceli olduğu için	4	50.0	Eğlenceli olduğu için	3	50.0
Babamı sevdiğim için	7	25.9	Oyun oynamayı sevdiğim için	5	26.3	Babamı sevdiğim için	2	25.0	Babamı sevdiğim için	2	33.3
Babam istediklerimi yaptığı için	7	25.9	Babamı sevdiğim için	4	21.1	Her zaman benimle oyun oynadığı için	2	25.0	Babam çok güzel oyun oynadığı için	1	16.7
Oyun oynamayı sevdiğim için	3	11.1	Babam istediklerimi yaptığı için	2	10.5						
Babam çok güzel oyun oynadığı için	2	7.4	Babam çok güzel oyun oynadığı için	1	5.3						
Toplam	27	100	Toplam	19	100	Toplam	8	100	Toplam	6	100

Tablo 6'da, TC ve KKTC'de yaşayan kız ve erkek çocuklarının babalarıyla oyun oynamayı sevme nedenlerinin başında, eğlenmeleri cevabı gelmektedir. İkinci sırada, TC'deki erkek çocuklarda oyun oynamayı sevdiğim için, diğer çocuklarda da babamı sevdiğim için cevabı gelmiştir. Baba ile oyun oynamayı sevme nedenlerinin çeşitliliğinde, TC'de yaşayan çocuklar KKTC'deki çocuklara göre daha çok sayıda neden belirtmişlerdir. Bulgulara göre baba-çocuk oyunlarında oyunun eğlendirici yönünün belirleyici olabildiği belirtilebilir.

Tablo 7. TC'de ve KKTC'de yaşayan çocukların anneleriyle oyun oynamayı sevme nedenlerine ilişkin görüşlerinin dağılımı

	TC'de Yaşayan Çocuklar				KKTC' de Yaşayan Çocuklar						
	KIZ		ERKEK		KIZ		ERKEK				
Annelerle Oyun Oynamayı Sevme Nedenleri	f	%	f	%	f	%	f	%			
Annemi sevdiğim için	10	40.0	Annemi sevdiğim için	8	50.0	Annemi sevdiğim için	3	37.5	Annemle eğlendiğim için	3	50.0
Eğlendiğim için	5	20.0	Eğlendiğim için	5	31.3	Annemle çok eğlendiğim için	3	37.5	Oyun oynamayı sevdiğim için	2	33.3
Benimle oynadığı için	3	12.0	Oyun oynamayı sevdiğim için	1	6.3	Benimle oynadığı için	1	12.5	Annem beni farklı yerlere götürdüğü için	1	16.7
Oyun oynamayı sevdiğim için	3	12.0	Annem bana oyuncak aldığı için	1	6.3	Bazen bana sarıldığı için	1	12.5			
Bana birşey aldığı için	2	8.0	Yemek yaptığı için	1	6.3						
Yemek yaptığı için	1	4.0									
Bana hep teşekkür ettiği için	1	4.0									
Toplam	25	100	Toplam	16	100	Toplam	8	100	Toplam	6	100

Tablo 7'e göre TC ve KKTC'de yaşayan kız ve erkek çocuklarının çocukların anneleriyle oyun oynamayı sevme nedenlerinin başında, KKTC'deki erkek çocuklarında annemle eğlendiğim için cevabı, diğer çocuklarda ise annemi sevdiğim cevabı gelmektedir. İkinci sırada, TC'deki erkek ve kız çocuklarda eğlendiğim için, KKTC'deki kız çocuklarda annemle çok eğlendiğim için, erkek çocuklarda da oyun oynamayı sevdiğim için cevabı gelmiştir. Anne ile oyun oynamayı sevme nedenlerinin çeşitliliğinde, TC'de yaşayan kız çocuklar en çok sayıda neden belirtirken, KKTC'de yaşayan erkek çocuklar da en az sayıda neden belirtmişlerdir. Bulgulara göre anne sevgisinin anne-çocuk oyununda önem taşıdığı söylenebilir.

Tablo 8. TC'de ve KKTC'de yaşayan çocukların öğretmenleriyle oyun oynamayı sevme nedenlerine ilişkin görüşlerinin dağılımı

	TC'de Yaşayan Çocuklar				KKTC' de Yaşayan Çocuklar						
	KIZ		ERKEK		KIZ		ERKEK				
Öğretmenlerle Oyun Oynamayı Sevme Nedenleri	f	%		f	%	f	%	f	%		
Öğretmenimi sevdiğim için	9	36.0	Öğretmenimi sevdiğim için	5	33.3	Eğlenceli olduğu için	5	41.7	Oyun oynamayı sevdiğim için	5	71.4
Çok güzel oyun öğrettiği için/ Çok oyun bildiği için	6	24.0	Eğlendiğim için	5	33.3	Öğretmenimi sevdiğim için	4	33.3	Öğretmeni mi sevdiğim için	2	28.6
Eğlendiğim için	5	20.0	Oyun oynamayı sevdiğim için	2	13.3	Oyuncakları güzel olduğu için	2	16.7	Çok güzel oyunlar bildiği için	1	15.0
Oyun oynamayı sevdiğim için	4	16.0	Herşeyi öğrettiği için	2	13.3	Beni oynattığı için sevdiğim için	1	8.3			
Öğretmenim beni sevdiği için	1	4.0	Bahçeye çıkardığı için	1	6.7						
Toplam	25	100	Toplam	15	100	Toplam	12	100	Toplam	7	100

Tablo 8'de TC. ve KKTC'de yaşayan kız ve erkek çocuklarının öğretmenleriyle oyun oynamayı sevme nedenlerinin başında, TC'deki kız çocukları için öğretmeni sevdiği için, KKTC'deki kız çocukları için eğlenceli olduğu için, erkek çocukları için ise oyun oynamayı sevdiğim için cevabı gelmektedir. İkinci sırada, TC'deki kız çocuklarda çok güzel oyun öğrettiği ve çok oyun bildiği için, erkek çocuklar için eğlendiğim için; KKTC'deki kız ve erkek çocukları için öğretmenimi sevdiğim için cevabı gelmiştir. Öğretmen ile oyun oynamayı sevme nedenlerinin çeşitliliğinde, TC'de yaşayan kız ve erkek çocuklar en çok sayıda neden belirtirken, KKTC'de yaşayan erkek çocuklar da en az sayıda neden belirtmişlerdir. Bu noktada, çocukların öğretmenleriyle oyun oynamaları açısından öğretmenleriyle olan ilişkilerinin ve oyuna yönelik algılarının önemli olduğu söylenebilir.

Tablo 9. TC'de ve KKTC'de yaşayan çocukların arkadaşlarıyla oyun oynamayı sevme nedenlerine ilişkin görüşlerinin dağılımı

	TC'de Yaşayan Çocuklar				KKTC' de Yaşayan Çocuklar			
	KIZ		ERKEK		KIZ		ERKEK	
Arkadaşlarla Oyun Oynamayı Sevme Nedenleri	f	%	f	%	f	%	f	%
Onları sevdiğim için	12	42.86	7	36.84	5	41.67	5	71.43
Eğlendiğim için	12	42.86	7	36.84	5	41.67	1	14.29
Oyun oynamayı sevdiğim için	4	14.29	4	21.05	2	16.67	1	14.29
			1	5.26				
Toplam	28	100	19	100	12	100	7	100

Tablo 9'da TC. ve KKTC'de yaşayan kız ve erkek çocuklarının arkadaşlarıyla oyun oynamayı sevme nedenlerinin başında, TC'deki kız, erkek ve KKTC'deki kız çocukları için arkadaşlarını sevdiği için; KKTC'deki erkek çocukları için eğlenceli olduğu için cevabı gelmektedir. İkinci sırada, TC'deki kız ve erkek çocuklarda eğlendiğim için; KKTC'deki kız çocukları için oyun oynamayı sevdiğim için, erkek çocuklarından ise güzel oyunlar bildiği için cevabı gelmiştir. Arkadaşlar ile oyun oynamayı sevme nedenlerinin çeşitliliğinde, TC'de yaşayan erkek çocukları en çok neden belirten grup olmuştur. Bu bulgulara göre çocukların akranlarıyla oyun oynamalarında akran sevgisi ve oyun sevgisinin belirleyici olduğu söylenebilir.

Tablo 10. TC'de ve KKTC'de yaşayan çocukların en sevdikleri oyuncaklar ile ilgili görüşlerinin dağılımı

	TC'de Yaşayan Çocuklar				KKTC' de Yaşayan Çocuklar			
	KIZ		ERKEK		KIZ		ERKEK	
Çocukların En Sevdikleri Oyuncaklar	f	%	f	%	f	%	f	%
Bebekler	20	66.7	14	60.9	9	75.1	3	33.3
Dolgu Oyuncakları	5	16.7	4	17.4	1	8.3	3	33.3
Yapboz/ Lego / Blok	2	6.7	2	8.7	1	8.3	2	22.1
Kuklalar	1	3.3	2	8.7	1	8.3	1	11.1
Oyuncak Süpürge	1	3.3	1	4.4				
Top	1	3.3	1	4.4				
Toplam	30	100	23	100	12	100	9	100

Tablo 10'da göre TC ve KKTC'de yaşayan kızların en sevdikleri oyuncak bebekler iken TC'deki erkekler için taşıtlar, KKTC'deki erkekler için toptur. KKTC'deki kız çocuklarının dışında diğer gruplardaki cevaplar arasında teknolojik araçlar da yer almamaktadır. TC'deki kız ve erkek çocuklarının cevaplarında, KKTC'deki çocuklara göre daha fazla çeşitlilik olduğu belirlenmiştir. Bulgulara göre teknolojik araçların, çocukların hayatında bir oyun aracı olarak yer alabildiği söylenebilir.

Tablo 11. TC'de ve KKTC'de yaşayan annelerin çocuklarıyla oynadıkları oyunlara ilişkin görüşlerinin dağılımı

Annelerle Oynanan Oyunlar	TC'de Yaşayan Çocuklar				KKTC' de Yaşayan Çocuklar						
	KIZ		ERKEK		KIZ		ERKEK				
	f	%		f	%	f	%	f	%		
Evcilik / Hayvancılık	26	44.7	Hareketli oyunlar (saklambaç koşturmaya, körebe, kutu kutu pense, parkta oyun oynama, güreş)	18	38.3	Hareketli oyunlar (saklambaç, bisiklete binme, parkta oyun, nesne bulma)	11	30.6	Hareketli oyunlar (saklambaç, yakalamaya, körebe, boks, doğada oyun, ebe-sobe, parmak güreşi)	10	37.1
Hareketli oyunlar (saklambaç, kovalamaya, sobe, elim sende, sıcak-soğuk, körebe, boğuşmaya, ip atlama, dans etme)	17	28.8	Yapboz/Lego / Blok	9	19.6	Evcilik/hayvancılık	7	19.4	Top	5	18.5
Oyun Hamuru	5	8.7	Taşıtlar	8	17.0	Kart Oyunları	5	13.9	Yapboz/ Lego /Blok	3	11.1
Yapboz/Lego / Blok	8	13.6	Top	4	8.5	Yapboz/Le go / Blok	4	11.1	Evcilik/ Hayvancılık	2	7.4
Parmak oyunu	2	3.4	Evcilik /Hayavancılık	3	6.4	Top	3	8.3	Resim Yapma	2	7.4
Resim Yapma	1	1.7	Satranç	3	6.7	Resim Yapma	3	8.3	Hikaye anlatma	2	7.4
			Parmak Oyunu	1	2.1	Rondu Oyunlar	1	2.8	Bilgisayar Oyunları	1	3.7
			Resim Yapma	1	2.1	Bilmece/ bulmaca	1	2.8	Bilye	1	3.7
						Hikaye anlatma	1	2.8	Taşıtlar	1	3.7
Toplam	59	100	Toplam	47	100	Toplam	36	100	Toplam	27	100

Tablo 11'de TC'de yaşayan kız çocuk anneleri kızlarla en çok evcilik, hayvancılık gibi sembolik oyunları oynadıklarını belirtirken; TC'deki erkek çocuk anneleriyle KKTC'deki kız ve erkek çocuk anneleri çocuklarıyla en çok hareketli oyunlar oynadıklarını belirtmişlerdir. Bulgulara göre hareketli oyunların çocuk-anne ilişkisinde önemli bir yere sahip olduğu söylenebilir.

Tablo 12. TC'de ve KKTC'de yaşayan babaların çocuklarıyla oynadıkları oyunlara ilişkin görüşlerinin dağılımı

	TC'de Yaşayan Çocuklar				KKTC' de Yaşayan Çocuklar						
	KIZ		ERKEK		KIZ		ERKEK				
Babalarla oynanan Oyunlar	f	%	f	%	f	%	f	%			
Hareketli oyunlar (Saklambaç, kovalamaca, Körebe.boğuşm aca. elim sende. zıplama sıcak-soğuk. hedef devirmece. parka gitme)	22	40.0	Top	11	28.1	Evcilik/hayvancılık	13	48.2	Hareketli oyunlar (Saklambaç, kovalamaca)	6	31.6
Yapboz/ Lego/ Blok	9	16.4	Hareketli oyunlar (Saklambaç, kovalamaca, Körebe.boğuşm aca)	7	18.0	Hareketli oyunlar (Saklambaç, ip atlama)	7	25.9	Top	3	15.8
Evcilik/hayvancılık	8	14.6	Taşıt Oyunları	5	12.8	Oyun Hamuru	2	7.4	Taşıt oyunları	2	10.5
Top	4	7.4	Yapboz/ Lego/ Blok	5	12.8	Bilgisayar Oyunu	2	7.4	Bilye	2	10.5
Oyun Hamuru	3	5.5	Evcilik / Hayvancılık	2	5.1	Resim yapma	1	3.7	Tavla	2	10.5
Bilgisayar/ Tablet	3	5.5	Zeka Oyunları	2	5.1	Dama	1	3.7	Evcilik/hayvancılık	1	5.3
Zeka oyunları (eşleştirm. soru sorma. parmak saymaca)	3	5.5	Uzaktan kumandalı araba ve uçak uçurma	2	5.1	Hikaye Anlatma	1	3.7	Bilgisayar Oyunu	1	5.3
Satranç	1	1.8	Satranç	2	5.1				Yapboz/Lego/ Blok	1	5.3
Taşıt oyunları	1	1.8	Kart Oyunları	1	2.6				Zeka Oyunları	1	5.3
Resim Yapma	1	1.8	Bilgisayar/ Tablet	1	2.6						
			Bilye	1	2.6						
Toplam	54	100	Toplam	39	100	Toplam	27	100	Toplam	19	100

Tablo 12'de TC'de yaşayan babalar kız çocuklarıyla rla en çok hareketli oyunlar oynadıklarını; TC'deki babalar erkek çocuklarıyla en çok top oyunları oynadıklarını; KKTC'deki kız babaları en çok evcilik, hayvancılık gibi sembolik oyunları, erkek babaları ise çocuklarıyla en çok hareketli oyunlar oynadıklarını belirtmişlerdir. TC'deki babaların kız ve erkek çocuklarıyla oynadıkları oyunların KKTC'deki babalara göre daha çeşitli olduğu görülmektedir.

Tablo 13. TC'de ve KKTC'de yaşayan annelerin çocuklarının hangi oyunları oynamayı sevdikleriyle ilgili görüşlerinin dağılımı

Çocukların Sevdikleri Oyunlar	TC'de Yaşayan Çocuklar				KKTC' de Yaşayan Çocuklar						
	KIZ		ERKEK		KIZ		ERKEK				
	f	%		f	%	f	%	f	%		
Evcilik/ Hayvancılık	19	40.4	Taşıt Oyunları	9	22.0	Evcilik /hayvancılık	13	38.2	Hareketli oyunlar (saklambaç, yakalamaca, körebe, boks, taş kağıt - makas)	6	35.3
Hareketli oyunlar (Saklambaç, yakalamaca, ek sek, kurt baba. elim sende, sıcak-soğuk)	16	34.0	Evcilik /hayvancılık	7	17.1	Hareketli oyunlar (Saklambaç, sıcak-soğuk, parkta oyun oynama, bisiklete binme)	8	2.5	Top	6	35.3
Oyun hamuru	4	8.5	Yapboz/Lego/Blok	7	17.1	Resim Yapma	3	8.8	Evcilik /hayvancılık	2	11.8
Yapboz/ Lego/ Blok	3	6.4	Hareketli oyunlar (Saklambaç. Körebe vb.)	6	14.6	Yapboz/ Lego/ Blok	3	8.8	Yapboz/ Lego / Blok	2	11.8
Resim Yapma	1	2.1	Top	5	12.0	Rondlu oyunlar	3	8.8	Bilgisayar Oyunu	1	5.9
Bilgisayar / Tablet	1	2.1	Oyun Hamuru	2	4.9	Bilgisayar Oyunu	2	5.9			
Taşıt oyunları	1	2.1	Satranç	2	4.9	Hikaye Anlatma	1	2.9			
Zeka Oyunları	1	2.1	Resim yapma	1	2.4	Oyun Hamuru	1	2.9			
Top	1	2.1	TV Oyunları	1	2.4						
			Bilgisayar/Tablet	1	2.4						
Toplam	46	100	Toplam	41	100	Toplam	34	100	Toplam	17	100

Tablo 13'e göre TC'deki annelere göre kız çocukları en çok evcilik, hayvancılık gibi sembolik oyunları, erkek çocukları ise taşıt oyunlarını; KKTC'deki annelere göre ise kız çocukları en çok evcilik, hayvancılık gibi sembolik oyunları, erkek çocukları ise hareketli oyunları oynamayı sevmektedirler. Annelerin tamamı her iki cinsiyet için de bilgisayar/tablet gibi teknolojik araçlardaki oyunların da sevildiğini ifade etmişlerdir.

Tablo 14. TC'de ve KKTC'de yaşayan babaların çocuklarının hangi oyunları oynamayı sevdikleriyle ilgili görüşlerinin dağılımı

TC'de Yaşayan Çocuklar				KKTC' de Yaşayan Çocuklar							
Kız çocuklarının sevdikleri oyunlar	f	%	Erkek çocuklarının sevdikleri oyunlar	f	%	Kız çocuklarının sevdikleri oyunlar	f	%	Erkek çocuklarının sevdikleri oyunlar	f	%
Evcilik /hayvancılık	16	29.6	Top	8	16.0	Evcilik /hayvancılık	9	32.1	Top	3	20.0
Yapboz/ Lego / Blok	7	13.0	Taşıt oyunları	8	16.0	Yapboz/ Lego/ Blok	3	10.7	Evcilik/ hayavncılık	2	13.4
Taşıt oyunları	2	3.7	Evcilik /hayvancılık	5	10.0	Tablet / bilgisayar	2	7.1	Taşıt oyunları	1	6.7
Tablet	2	3.7	Tablet / Bilgisayar	4	8.0	Resim çizme	2	7.1	Tablet / telefon	1	6.7
Zeka oyunları	2	3.7	Yapboz/Lego/ Blok	3	6.0	Zeka Oyunları	1	3.6	Bilye	1	6.7
Oyun Hamuru	1	1.9	Bilye	3	6.0	Oyun Hamuru	1	3.6			
Top	1	1.9	Zeka oyunları	1	2.0						
Resim Boyama	1	1.9	Oyun hamuru	1	2.0						
Toplam	54	100	Toplam	50	100	Toplam	28	100	Toplam	15	100

Tablo 14'e göre babaların çoğunluğuna göre kız ve erkek çocukları en çok hareketli oyunları oynamayı seviyorlar. TC'deki babaların her iki cinsiyet için de KKTC'deki babalara göre daha fazla oyun çeşidi ifade ettikleri görülmektedir. İki kültürdeki babalar, bilgisayar/tablet gibi teknolojik araçlardaki oyunların her iki cinsiyetteki çocuklar tarafından sevildiğini ifade etmişlerdir. Buradan yola çıkarak, teknolojik araçların çocukların hayatında bir oyun aracı olarak yer alabildiği söylenebilir.

Tablo 15. TC'de ve KKTC'de yaşayan annelerin çocuklarıyla oyun oynama sıklıklarıyla ilgili görüşlerinin dağılımı

	TC'de Yaşayan Çocuklar				KKTC' de Yaşayan Çocuklar						
	KIZ		ERKEK		KIZ		ERKEK				
Anneyle Oyun Oynama Sıklığı	f	%	f	%	f	%	f	%			
Her Gün	11	33.3	Her Gün	10	47.6	Her Gün	8	66.6	Her Gün	4	50.0
Sık sık	10	30.3	Sık sık	5	28.8	Bazen	2	16.7	Bazen	2	25.0
Fırsat Buldukça	6	18.2	Haftanın Belirli Günlerinde	3	14.3	Haftanın Belirli Günleri	2	16.7	Sık sık	1	12.5
Seyrek	3	9.1	Ara sıra / Bazen	3	14.3			Haftanın Belirli Günleri	1	12.5	
Haftanın Belirli Günleri	3	9.1									
Toplam	32	100	Toplam	21	100	Toplam	27	100	Toplam	8	100

Tablo 15'de, annelerin çoğunluğunun oyun oynama sıklığı açısından her iki cinsiyetteki çocuklarıyla her gün oyun oynadıklarını belirttikleri görülmektedir. Bu sonuca göre, çocuğuyla oyun oynamanın iki kültürdeki anneler açısından günlük rutinin bir parçası olarak görüldüğü söylenebilir.

Tablo 16. TC'de ve KKTC'de yaşayan annelerin oyun oynama fikrinin kimden geldiğine ilişkin görüşlerinin dağılımı

	TC'de Yaşayan Çocuklar				KKTC' de Yaşayan Çocuklar						
	KIZ		ERKEK		KIZ		ERKEK				
Oyun Oynama Fikri Kimden Gelir?	f	%	f	%	f	%	f	%			
Çocuktan	11	55.0	Çocuktan	25	89.2	Çocuktan	12	80.0	Çocuktan	8	61.5
Anneden	7	35.0	Çocuk ve anneden	1	3.6	Anneden	3	20.0	Anneden	4	30.8
Babadan	1	5.0	Anneden	1	3.6				Kardeşinden	1	7.7
Çocuk ve anneden	1	5.0	Kardeşinden	1	3.6						
Toplam	20	100	Toplam	28	100	Toplam	15	100	Toplam	13	100

Tablo 16'ya göre araştırmadaki annelerin çoğunluğu, her iki cinsiyet için oyun oynama fikrinin çocuklarından geldiğini ifade etmişlerdir. Bu noktada, okul öncesi dönem çocuklarının anneleriyle oyun oynamaya ihtiyaç duydukları ve anneleriyle oyun oynamayı önemsedikleri söylenebilir.

Tablo 17. TC'de ve KKTC'de yaşayan babaların çocuklarıyla oyun oynama sıklıklarıyla ilgili görüşlerinin dağılımı

	TC'de Yaşayan Çocuklar				KKTC' de Yaşayan Çocuklar						
	KIZ		ERKEK		KIZ		ERKEK				
Babayla Oyun Oynama Sıklığı	f	%	f	%	f	%	f	%			
Her Gün	8	33.3	Her Gün	9	60.1	Haftanın Belirli Günleri	6	50.0	Hiç	4	50.0
Ara Sıra/Bazen	6	25.0	Haftanın Belirli Günleri	4	15.4	Her Gün	5	41.7	Her Gün	3	41.7
Fırsat Buldukça	5	20.8	Sık sık	4	15.4	Hiç	1	8.3	Hafta Sonları	1	8.3
Haftanın Belirli Günleri	2	8.3	Fırsat Buldukça	3	11.5						
Seyrek	2	8.3	Ara sıra/Bazen	3	11.5						
Sık sık	1	4.2	Seyrek	3	11.5						
Toplam	24	100	Toplam	26	100	Toplam	12	100	Toplam	8	100

Tablo 17'de TC'deki babaların önemli bir bölümü kız ve erkek çocuklarıyla her gün oyun oynadıklarını; KKTC'deki babaların çoğunluğu kız çocuklarıyla haftanın belirli günleri oyun oynadıklarını belirtmişlerdir. KKTC'deki babalar, erkek çocuklarıyla hiç oyun oynamadıklarını ifade etmişlerdir. Bu sonuca göre TC'deki babaların çocuklarıyla oyun oynamaya daha çok zaman ayırdıkları söylenebilir.

Tablo 18. TC'de ve KKTC'de yaşayan babaların oyun oynama fikrinin kimden geldiğine ilişkin görüşlerinin dağılımı

	TC'de Yaşayan Çocuklar				KKTC' de Yaşayan Çocuklar						
	KIZ		ERKEK		KIZ		ERKEK				
Oyun Fikri Kimden Gelir?	f	%	f	%	f	%	f	%			
Çocuktan	23	85.2	Çocuktan	22	88.0	Çocuktan	11	78.6	Çocuktan	7	87.5
Babadan	2	7.4	Babadan	3	12.0	Babadan	3	21.4	Babadan	1	12.5
Baba- Çocuk	1	3.7									
Kardeşten	1	3.7									
Toplam	27	100	Toplam	25	100	Toplam	14	100	Toplam	8	100

Tablo 18'de araştırmadaki babaların çocuğunluğunun oyun oynama fikrinin her iki cinsiyetteki çocuklarından geldiğini belirttikleri görülmektedir. Bu doğrultuda, okul öncesi dönem çocuklarının babalarıyla oyun oynamaya ihtiyaç duydukları ve babalarıyla oyun oynamayı önemsedikleri söylenebilir.

4. Tartışma

TC'de ve KKTC'de yaşayan okul öncesi dönem çocukları ve onların annelerinin, babalarının oyunla ilgili görüşlerinin ele alındığı bu çalışmanın bulgularına göre çocukların babalarıyla neler oynadıklarına ilişkin görüşleri arasında benzerlikler bulunmaktadır. Her iki cinsiyetteki ve kültürdeki çocuklar babalarıyla en çok hareketli oyunları oynamaktadırlar. Babaların çocuklarıyla neler oynadıklarına ilişkin görüşlerinin çocuklarının görüşlerinden farklılık gösterdiği, TC'deki babaların kız çocuklarıyla hareketli oyunlar, erkek çocuklarıyla top oyunları; KKTC'deki babaların kız çocuklarıyla evcilik, hayvancılık gibi sembolik oyunlar, erkek çocuklarıyla ise hareketli oyunlar oynadıklarını belirttikleri görülmektedir. Babaların çocuklarının en sevdiği oyun türüne ilişkin görüşlerinin ise çocukların babalarıyla oynadıkları oyunlara ilişkin görüşüyle aynı olduğu; her iki kültürdeki babaların iki cinsiyetteki çocuklarının en çok hareketli oyunları sevdiklerini belirttikleri görülmektedir. Çocukların babalarıyla oynadıkları oyunlar ve babaların çocuklarının en sevdikleri oyunlarla ilgili görüşlerinde cinsiyetler arasında farklılığın olmadığı görülmektedir. Bu sonuçlara göre her iki katılımcı grubundaki babaların, çocuklarını sevdikleri oyunlar açısından tanıdıkları söylenebilir.

Araştırmada, çocuklar anneleriyle en çok hareketli oyunları oynadıklarını belirtmişlerdir. Bu bulgu, çocukların babalarıyla oynadıklarına oyunlara ilişkin görüşlerine paralellik göstermektedir. Annelerin çocuklarıyla neler oynadıklarına ilişkin görüşlerinin (TC'deki kız çocuğu anneleri hariç) çocuklarının görüşlerinden farklılık göstermediği belirlenmiştir. Annelerin önemli bir bölümü (TC'deki erkek çocuğu anneleri için %38.3, KKTC'deki kız çocuğu anneleri için %30.6; erkek çocuğu anneleri için %37.1) çocuklarıyla en çok hareketli oyunlar oynadıklarını belirtmişlerdir. Annelerin çocuklarının hangi oyunu sevdikleriyle ilgili görüşleri her iki kültürdeki annelerin kızlarıyla ilgili görüşlerinde (evcilik, hayvancılık gibi sembolik oyunlar) farklılık göstermezken, anne görüşüne göre TC'deki erkek çocukları taşıyıcı oyunlarını, KKTC'ndeki erkekler ise hareketli oyunları sevmektedirler.

Çocukların öğretmenleriyle ve akranlarıyla en çok oynadıkları oyunun her iki kültürdeki erkek çocukları ve KKTC'deki kızlar için hareketli oyunlar, TC'deki kızlar için ise evcilik, hayvancılık gibi sembolik oyunlar olduğu görülmektedir. Her iki kültürdeki ve cinsiyetteki çocukların öğretmenleriyle ve akranlarıyla oynadıkları oyunlarla ilgili verdikleri cevapların, anne ve babalarıyla ilgili cevaplarda olduğu gibi ortakın anne, baba, öğretmen ve akranlarıyla oynadıkları oyunlarda sembolik oyun ve hareketli oyun kavramlarının ön plana çıktığı görülmektedir. Bu durum çocukların gelişimsel

özellikleriyle açıklanabilir. Örnek olarak Piaget (1962), çocukların işlem öncesi dönemde baskın bir şekilde sembolik oyunlar oynadığını belirtmektedir. Sembolik oyun, bir oyunu temsil etme yeteneğidir. Şöyle ki, çocuklar bir nesneni başka bir nesne yerine kullanarak ve/veya o anda olmayan bir nesneyi, durumu, olayı varmış gibi canlandırabilmektedirler. Bu canlandırmaların bazıları yalnızca hareketlere dayalıdır, sözel ifade barındırmayabilir. Bazı canlandırmalarda da yalnızca sözel ifadeler olabilirken bazılarında sözel ifadelerle hareketler eş zamanlı gerçekleşebilir (Petrovic-Soco, 2014). Sembolik oyun ve yürüme gibi temel bir gelişimsel dönemecin ardından hareketli oyunlar, okul öncesi dönemdeki baskın oyun türlerindedir (Körükçü, 2014; Uluğ, 2014). Ayrıca oyun evrensel bir özelliğe sahiptir. Tarihte farklı zamanlardaki çocukların ve aynı çağda dünyanın farklı yerlerinde yaşayan çocukların benzer oyunları oynayabildikleri görülmektedir (Çalışandemir, 2014). Bu çalışmada da iki kültür ve iki cinsiyet için de oyun arkadaşı kim olursa olsun sembolik ve hareketli oyunların ön plana çıktığı görülmektedir. Çocukların gelişimsel özelliklerinin (sembolik düşünce, hareket becerisindeki artış) ve oyunun evrenselliğinin bu durumu açıklayabildiği düşünülmektedir.

Çocukların babalarıyla oyun oynamayı sevme nedenlerinin, oynadıkları oyun türünde olduğu gibi farklılık göstermediği, çocukların babalarıyla eğlendikleri için oyun oynamayı sevdiğini göstermektedir. Çocukların anneleriyle oyun oynamayı sevme nedenleri de (babaları için belirttikleri nedenden farklı olarak) cinsiyete ve kültüre göre farklılık göstermemektedir. Araştırmadaki tüm çocuklar anneleriyle, onu sevdiğini için oyun oynamayı da sevdiğini belirtmişlerdir. Çocukların öğretmenleriyle oyun oynama nedenlerinde kültürlerarası bir farklılık görülmektedir. TC'de yaşayan çocuklar, en çok öğretmenlerini sevdiğini için onunla oyun oynamayı sevdiğini belirtirken, KKTC'deki kız çocuklar eğlenceli olduğu için, erkekler ise oynamayı sevdiğini için cevabını vermişlerdir. Anneleriyle ilgili verdikleri cevaba paralel olarak çocuklar en çok akranlarını sevdiğini için onlarla oyun oynamayı sevdiğini belirtmişlerdir. Çocuklar babalarıyla ilgili "oyun oynamanın eğlenceli yönünü", anneleriyle ve akranlarıyla ilgili ise "bireysel duygusal durumlarını" ortaya koyarak cevap vermişlerdir. Öğretmenle oyun oynama açısından farklı cevaplar verilse de öğretmeni sevme, oyunu sevme ve eğlenme gibi cevaplarla hem "oyun oynamanın eğlenceli yönünü" hem de "bireysel duygusal durumlarını" belirtmişlerdir. Anne-baba-çocuk, çocuk-çocuk ve çocuk-öğretmen ilişkilerindeki duygusal bağ çocukların oyunlarını etkileyebilen önemli bir değişkendir (Power, 2000). Bu açıdan sonuçların alan yazın ile paralellik gösterdiği söylenebilir.

Çocukların sevdiğini oyuncaklarla ilgili cevapları cinsiyete göre farklılıklar göstermektedir. Her iki kültürde de kızlar en çok bebek cevabını verirken, erkekler de kültürlerarası farklılık görülmektedir. TC'deki erkek çocuklar en çok taşıtları sevdiğini, KKTC'deki erkek çocukları ise top cevabını vermişlerdir. Okul öncesi dönemde cinsiyete göre oyunlar ve oyuncak tercihleri farklılaşabilmektedir. Yaşamın ilk yıllarında çocukların cinsiyet farklılıkları ile ilgili farkındalıkları ve bilgileri arttıkça aynı cinsiyetteki akranlarıyla oynamayı daha çok tercih edebilmektedirler (Maccoby, 1988). Cinsiyete göre oyuncak tercihleri, oyunlardaki farklılaşmadan daha erken başlayabilmektedir. Çocuklar iki yaş civarında cinsiyetlere göre farklı oyuncakları tercih edebilmektedirler. Örnek olarak erkekler, bloklar, arabalar, silahlarla zaman geçirmeyi daha çok tercih ederken, kız çocukları bebekler, oyuncak hayvanlar, sanat araç-gereçlerini tercih edebilmektedirler (Frost, Wortham ve Reifel, 2008). Bu çalışmada iki kültürde küçük çocukların cinsiyetlere göre oyuncak tercihlerinin farklılaştığı bulgusunun alan yazındaki bilgileri desteklediği söylenebilir.

Oyun oynama sıklığı incelendiğinde ise iki kültürdeki annelerin de iki cinsiyetteki çocuklarıyla en çok her gün oynadıkları cevabını verdikleri; babalarda ise kültürlerarası ve cinsiyetler arasında farklılaşmanın olduğu görülmektedir. TC'deki babaların her iki cinsiyet için çoğunluğu çocuklarıyla her gün; KKTC'deki kız çocuklarının babalarının çoğunluğu haftanın belirli günleri, erkek çocuklarının babalarının çoğunluğu ise hiç oynamadıklarını belirtmişlerdir. Bir çocuk oyun deneyimine sahip değilse, bilişsel ve sosyal duygusal gelişimi zarar görebilmektedir. Bundan dolayı çocuğun oyunu desteklemede anne-babalara, öğretmenlere büyük görevler düşmektedir (Bodrova ve Leong, 2013: 216). Baba-çocuk arasındaki hareketli oyunların akran ilişkilerindeki yeterliği ve çocukların duygusal düzenleme becerilerini etkileyebileceği belirtilmektedir (Carson ve Parke, 1996; Lindsey, Mize ve Pettit, 1997). Bu nedenle babaların çocuklarıyla düzenli oyun oynamaları, onlarla sağlıklı bir iletişim kurmalarını sağlayabilecek ve çocukların gelişimini çok yönlü destekleyebilecektir.

Anne ve baba görüşlerine göre iki kültürde ve iki cinsiyette oyun oynama fikri çocukta gelmektedir. Oyun, çocukların doğuştan itibaren gerçekleştirmeye başladıkları, zamanlarının önemli

bir kısmını alan, severek ve yüksek bir motivasyonla gerçekleştirdikleri etkinliklerdir. Oyun, çocukların birden fazla gelişim alanını eş zamanlı destekleyebilen güçlü bir öğrenme aracıdır. Çocuğun hareket, eğlence, haz gibi çeşitli ihtiyaçlarını karşılaması, oyunun çocuk için vazgeçilmez önemini arttırabilmektedir (Ginsburg, 2007). Bu nedenle oyun oynama fikrinin genellikle çocuktan gelmesi, çocukların oyun odaklı gelişimsel özellikleriyle açıklanabilir.

Araştırmada, iki kültürde de teknolojik araçların oyun materyali olarak çocukların hayatlarında yer alabildiği görülmektedir. Teknolojik araçların nasıl kullanıldığı, çocukların bu araçlarla geçirdikleri süre anne-babalar tarafından yakından takip edilmelidir. Teknolojik araçlar, bilinçli bir şekilde kullanıldığında önemli bir eğitim materyali olabilmektedir (Slutsky, Slutsky ve DeShetler, 2014).

Görüldüğü gibi çocukların anne, babaları ile oynadıkları oyunlar, anne, baba, öğretmen ve akranlarıyla oyun oynamayı sevme nedenleri, sevdikleri oyuncaklar, anne-baba görüşlerine göre sevdikleri oyunlar, çocuklarıyla oynanan oyunlar, oyun oynama sıklığı, oyun oynama davetinin kimden geldiği gibi konularda alınan cevaplar genel olarak da benzerlikler göstermektedir. Sonuçların, okul öncesi dönem çocuğu için oyunun evrenselliğini desteklemede ek bulgular sunabildiği düşünülmektedir. Oyunun kültürlerarası benzerliğine ilişkin Türkiye ve Azerbaycan'da yapılan bir çalışmada ise, her iki kültürde de çocukların oyuna davet, ebe, eş seçimi, oyun bitirmede benzer yöntemler kullanıldığı ancak oyunda verilen cezaların Azerbaycan' da daha ağır olduğu ve her iki kültürün de çocuk oyunlarının benzer özellikler taşıdığı belirlenmiştir (Bayar ve Çelebi, 2007). TC'de ve KKTC'de yaşayan okul öncesi dönem çocuklarının oyun davranışlarının incelendiği araştırmada (Gülay Ogelman ve diğ, 2016) ise KKTC'de yaşayan çocukların sosyal oyun ve yalnız pasif oyunları TC'deki akranlarına göre daha sık oynadıkları belirlenmiştir. Aynı çalışmada (Gülay Ogelman ve diğ, 2016) itiş kakış, sessiz ve yalnız aktif oyun davranışları arasında farklılığa rastlanılmamıştır. Güler ve Kargı (2008), Türk, Alman ve Amerikan kültüründeki çocukların benzer oyun gelişimi aşamaları gösterdiğini belirtmişlerdir. Duman (2010) Türkiye ve Amerika'da okul öncesi dönem çocuklarının serbest oyun davranışlarını ve oyun özelliklerini incelemiş, aynı gelişim özelliklerine sahip farklı kültürdeki çocuklar arasında uygulanan program ve cinsiyete bağlı olarak oyun alanı kullanımı, oyuncak tercihleri, oyun türleri, oyun dışı davranışları ve oyun davranış özellikleri arasında farklılıklar olduğunu belirtmiştir. Farver, Kim ve Lee-Shin, (2000) ise yapmış oldukları çalışmalarında Amerikalı çocuklar ile Koreli çocukları sosyo dramatik oyunlar açısından karşılaştırmışlar ve Koreli çocukların daha az sosyo-dramatik oyunlar oynadıkları ifade etmişlerdir. Okul öncesi dönem çocuklarının oyunlarına ilişkin kültürlerarası çalışmalarda, paralel bulguların yanı sıra farklılıkların da ortaya konulduğu görülmektedir.

Bu çalışmada bazı sınırlılıklar bulunmaktadır. Bu sınırlılıklar eşliğinde çeşitli öneriler sunulabilir: Türkiye'deki ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ndeki okul öncesi dönem çocuklarının oyunlarıyla ilgili değişkenlerinin farklı kültürlerdeki çocuklarla birlikte incelendiği çalışmalar yapılabilir. Gözlem tekniği ile çocukların oyunlarıyla ilgili bilgi toplanabilir. Anne babalara oyunla ilgili eğitim programları uygulanabilir. Örnek olarak, oyunlar aracılığı ile evde çeşitli gelişim alanlarını (dil, duygusal, bilişsel, fiziksel, sosyal) destekleyebilecekleri eğitim programları hazırlanabilir. Anne-babaların eğitim programındaki etkinlikleri evde düzenli olarak uygulamalarının çocuklarının gelişimleri üzerindeki etkisi incelenebilir. Farklı ölçme araçlarıyla çeşitli oyun değişkenleri birarada ele alınabilir. Bu araştırmada, çocukların, annelerinin ve babalarının görüşleri ele alınmıştır. Konu ile ilgili sonraki çalışmalarda oyun becerileri/davranışları, oyun sırasında kullanılan dil gibi değişkenlerin farklı değişkenlerle (yaş, cinsiyet, SED vb.) ilişkileri incelenebilir. Anne-baba-çocuk ilişkileri oyun açısından ele alınabilir. Anne-babaların çocuklarıyla oyun oynamalarını destekleyen ya da oyun oynamalarına engel olabilen değişkenler araştırılabilir. Okul öncesi eğitim öğretmenlerine oyunla eğitim konusunda hizmet içi eğitim programları uygulanabilir. Bu çalışmada yer alan iki kültürdeki küçük çocukların oyunları ile ilgili boylamsal başta olmak üzere farklı çalışmalar planlanabilir. Okul öncesi dönem çocuklarının oyunlarına yönelik ölçme araçları geliştirilebilir. Çeşitli kültürlerdeki geleneksel oyunlar incelenebilir.

Kaynakça

- Adak Özdemir, A., ve Ramazan, O. (2012). Oyuna çocuk, anne ve öğretmen bakış açısı, Eğitim Bilimleri Araştırmaları Dergisi, 1 (2), 1-16.
- Ağyar, E. (2014). Oyunun gelişim alanlarına etkisi ve çeşitli örnekler. Hülya Gülay Ogelman (Ed.). Yaşamın ilk yıllarında oyun: Oyuna çok yönlü bakış. İçinde 113-127. Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Akınbay, H. (2014). Okul öncesi dönemde oyunun önemi ve çocukların motor gelişimi üzerine etkileri, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Selçuk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Arnold, A. (1998). Çocuğunuz ve oyun (1. baskı). İstanbul: Düşün Yayıncılık.
- Arikan, D., ve Karaca, E. (2004). Annelerin oyuncak seçimi ile ilgili bilgi ve uygulamaları, Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi, 1, 1-9.
- Baran, G., ve Erdoğan, S. (2007). Childrens games in Turkish culture, Journal of Qafqaz University, 24, 112-117.
- Bayar Çelebi, D. (2007). Türkiye ve Azerbaycandaki çocuk oyunları ve oyuncakların karşılaştırmalı incelenmesi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Muğla Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Muğla.
- Bekmezci, H., ve Özkan, H. (2015). Oyun ve oyuncakın çocuk sağlığına etkisi, İzmir Dr. Behçet Uz Çocuk Hastalıkları Dergisi, 5 (2), 81-87.
- Berk, L. E. (2013). Bebekler ve çocuklar: Doğum öncesinden orta çocukluğa. (Çev. Ed. N. Işıkoğlu Erdoğan), Ankara: Nobel Akademi.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2014). Bilimsel araştırma yöntemleri. Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Bodrova, E. ve Leong, D. J. (2013). *Zihin araçları*: erken çocukluk eğitiminde Vygotsky yaklaşımı. (Çev. Ed. G. Haktanır). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Bower, E. I., Carden, A., ve Noori K. (1982). Measurement of play structures: Cross cultural considerations, Journal of Croos-Cultural Psychology, 13, 315-329.
- Carson J. L, ve Parke R. D. (1996). Reciprocal negative affect in parent–child interactions and children’s peer competency. Child Development. 67 (5), 2217-2226.
- Clements, R. Messanga, M. ve Millbank, A. M. (2008). Traditional children’s games in Tanzania, Children, Youth and Environments, 18 (2), 206-218.
- Creswell, J. W. (2013). Reserach design: Qualitative. quantitative and mixed methots approaches, (Çev. Ed. Demir, S. B.). Eğitim Kitabevi: Ankara.
- Çakmak, A. (2014). Oyuncak ve oyun araç gereçleri. Hülya Gülay Ogelman (Ed.). Yaşamın ilk yıllarında oyun: Oyuna çok yönlü bakış. İçinde 213-235. Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Çalışandemir, F. (2014). Oyun ve özellikleri. Hülya Gülay Ogelman (Ed.). Yaşamın ilk yıllarında oyun: Oyuna çok yönlü bakış. İçinde. 1-15. Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Darling, N., ve Steinberg, L. (1993). Parenting style as context: An integrative model, Psychological Bulletin, 113 (3), 478-496.
- Duman, G. (2010). Türkiye ve Amerika’da anasınıfına devam eden çocukların oyun davranışlarının incelenmesi kültürler arası bir çalışma, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Duman, G., ve Temel, F. (2011). Türkiye ve Amerika’da anasınıfına devam eden çocukların oyun davranışlarının incelenmesi, Sosyal Bilimler, 1 (1), 279-298.
- Ecirli, H. (2014). Anne-Baba-Çocuk ve Oyun, Hülya Gülay Ogelman (Ed.). Yaşamın ilk yıllarında oyun: Oyuna çok yönlü bakış. İçinde. 295-315. Ankara: PegemA Yayıncılık.

- Edwards, S., Skouteris, H., Rutherford, L., ve Cutter-Mackenzie, A. (2013) It's All About Ben10™: Children's play, health and sustainability decisions in the early years, *Early Child Development and Care*, 183 (2), 280-293.
- Egemen, A., Yılmaz, Ö. ve Akil, İ. (2004). Oyun, oyuncak ve çocuk, *Adnan Menderes Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi*, 5 (2), 39-42.
- Erbay, F., ve Durmuşoğlu Saltalı, N. (2012). Altı yaş çocuklarının günlük yaşantılarında oyunun yeri ve annelerin oyun algısı. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, 13 (2), 249-264.
- Erden, Ş. ve Alisinanoğlu, F. (2002). Anaokullarına devam eden çocukların ebeveynlerinin çocuk oyun ve oyuncakları hakkındaki görüşlerinin incelenmesi, *Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2 (22), 42-49.
- Farver, J. A., Kim, Y. K., ve Lee-Shin, Y. (2000). Within cultural differences. examining individual differences in Korean-American and European-American pre-schoolers' social pretend play, *Journal of Cross Cultural Psychology*, 31, 583-602.
- Flippin, M., ve Watson, L. R. (2011). Relationships between the responsiveness of fathers and mothers and the object play skills of children with autism spectrum disorders, *Journal of Early Intervention*, 33 (3), 220-234.
- Frost, J. L., Wortham, S. C., ve Reifel, S. (2008). *Play and child development*, Third edition., NJ: Pearson Allyn Bacon Prentice Hall.
- Gander, H., ve Gandiner, M. (2001). *Çocuk ve Ergen Gelişimi*, (4. Baskı) (Çev. A. Dönmez, N. Çelen, B. Onur). Ankara: İmge Kitabevi.
- Ginsburg, K. R. (2007). The Importance of play in promoting healthy child development and maintaining strong parent-child bonds, *American Academy of Pediatrics*, 119 (1), 182-191.
- Gülay Ogelman, H. (2014). Akran grupları ve oyun, Hülya Gülay Ogelman (Ed.). *Yaşamın ilk yıllarında oyun: Oyuna çok yönlü bakış*. İçinde 317-327. Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Gülay Ogelman, H., Erdentuğ, F. G., Aytaç, P., Akdeniz, Ö., Güner, M., ve Eşe, V. (2016). Türkiye ve Kuzey Kıbrıs'ta yaşayan okul öncesi dönem çocuklarının oyun davranışları. *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 19, 36, 259-271.
- Gülay Ogelman, H., ve Ersan, C. (2014). Farklı kültürlerdeki oyun ve oyuncak örnekleri Hülya Gülay Ogelman (Ed.). *Yaşamın ilk yıllarında oyun: Oyuna çok yönlü bakış*. İçinde 375-391. Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Gülay Ogelman, H., ve Erten Sarıkaya, H. (2014). Okul öncesi dönem çocuklarının oyun davranışlarının akran ilişkileri üzerindeki yordayıcı etkisi, *AİBÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 14 (3), 301-321.
- Güler, T., ve Kargı, E. (2008). Play behaviours of preschool children: a cross-cultural analysis of play contents, *XXIX International Congress of Psychology*, *International Journal of Psychology*, 43 (3/4), p. 70, Berlin.
- Gosso, Y., ve Carvalho, A. M. (2013). Play And Cultural Context: Encyclopedis on Early Cildhood Development, <http://www.child-encyclopedia.com/play/according-experts/play-and-cultural-context>. Erişim tarihi: 27.11.2018
- Harrison, C. A., Van Vliet, H. E., ve Anderson, T. (2012). Australian play school: viewing and post-viewing behaviours in young children, *Educational Psychology: An International Journal of Experimental Educational Psychology*, 32 (7), 835-859.
- John, A., Halliburton, A., ve Humphrey, J. (2013). Child-mother and child-father play interaction patterns with preschoolers, *Early Child Development and Care*, 183 (3), 483-497.
- Jones, M. (2007). *Çocuk ve oyun*, (Çev. A. Çayır). İstanbul: Kaknüs Yayınları.
- Katlay, S. (2014). Oyunun okul öncesi çocuklarda 3-5 yaş çocuklarının gelişimine etkileri, *The Journal of Academic Social Science Studies*, 28, 253-273.

- Karasar, N. (2011). Bilimsel araştırma yöntemi, Ankara: Nobel Akademi Yayıncılık.
- Koçyiğit, S., ve Başara Baydilek, N. (2015). Okul öncesi dönem çocuklarının oyun algılarının incelenmesi, Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 12(1), 1-28.
- Körükçü, Ö. (2014). Okul öncesi dönemde oyunun gelişimi ve çeşitli örnekler. Hülya Gülay Ogelman (Ed.). Yaşamın ilk yıllarında oyun: Oyuna çok yönlü bakış. İçinde 65-84. Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Leung, C. H. (2014). Validation of The Penn Interactive Peer Play Scale with preschool children in low-income families in Hong Kong, *Early Child Development & Care*, 184 (1), 118-137.
- Lindsey E. W., Mize J., ve Pettit G.S. (1997). Mutuality in parent-child play: Consequences for children's peer competence. *Journal of Social Personal Relationship*, 14, 523-538.
- Little, H., Wyver, S., ve Gibson, F. (2011). The influence of play context and adult attitudes on young children's physical risk-taking during outdoor play, *European Early Childhood Education Research Journal*, 19 (1), 113-131.
- Lynch, M. (2015). More Play, please: The perspective of kindergarten teachers on play in the classroom, *American Journal of Play*, 7 (3), 347-370.
- Maccoby, E. E. (1988). Gender as a social category. *Development Psychology*, 24, 755-765.
- Miller, E. ve Almon, J. (2009). Crisis in the Kindergarten: Why children need to play in school. Maryland: Alliance for Childhood.
- Mooney, R. (2015) The Preschool playground: a longing for a mother to a need for friends, *Infant Observation*, 18 (1), 36-51.
- Özyürek, A. (2012). Aktif katılımlı aile eğitimi çalışması örneği: Çocuğumuza bir oyuncak yapalım. *International Refereed Academic Social Sciences Journal*, 3 (5), 254-270.
- Petrovic-Soco, B. (2014). Symbolic play of children at an early age. *Croatian Journal of Education*, 16(1), 235-251.
- Piaget, J. (1962). Play, dreams and imitations in childhood, (G. Gattegno, ve F. Hodgson, Trans.) New York: The Norton Library.
- Power, T. G. (2000). Play and exploration in children and animals. Lawrence Erlbaum Assoc.
- Poyraz, H. (1999). Okul öncesi dönemde oyun ve oyuncak (2. Baskı). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Rushton, S. (2011). Neuroscience, early childhood education and play: we are doing it right!, *Early Childhood Education Journal*, 39, 89-94.
- Roopnarine, J. L., ve Davidson, K. L. (2015). Parent-child play across cultures: advancing play research, *American Journal of Play*, 7 (2), 228-252.
- Roopnarine, J. L., ve Mounts, N. S. (1985). Mother-child and father-child play, *Early Child Development and Care*, 20, 157-69.
- Samuelsson, I. P., ve Carlsson, M. A. (2008). The Playing learning child: towards a pedagogy of early childhood. *Journal of Educational Research*, 52 (6), 623-641.
- Slutsky, R., Slutsky M., ve DeShetler, L. M. (2014). Playing eith technology: Is it all bad?. *Dimensions of Early Childhood*, 42, 3, 18-23.
- Smith, P. K. (2010). Children and play. UK: A John Wiley ve Sons, Ltd., Publication.
- Suizzo, M. A. ve Bornstein, M. H. (2006). French and European American Child-Mother Play: culture and gender considerations, *International Journal of Behavioral Development*, 30, 498-508.
- Tamis-Le Monda, C., Bronstein, M., Cyhers, L., Toda, S., ve Misako, O. (1992). Language and play at one year: A Comparison of Toddlers and Mothers in The United States and Japan, *Internatonal Journal of Behavioral Development*, 15, 19-42.
- Tsai, C. Y. (2015). Am I Interfering? Preschool teacher participation in children play, *Universal Journal of Educational Research*, 3 (12), 1028-1033.

- Trawick Swith, J. (2013). Erken çocukluk döneminde gelişim: Çok kültürlü bir bakış açısı, (Çev. Ed. B. Akman). Ankara: Nobel Akademi Yayıncılık.
- Trawick-Smith, J., Swaminathan, S., ve Liu, X. (2016). The relationship of teacher–child play interactions to mathematics learning in preschool, *Early Child Development & Care*, 186 (5), 716-733.
- Uluğ, E. (2014). Oyun kuramları, Hülya Gülay Ogelman (Ed.). Yaşamın ilk yıllarında oyun: Oyuna çok yönlü bakış. İçinde 49-64. Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Warre, H. C. (2003). Psikoloji sözlüğü, (Çev. Tufan Göbekçin). Ankara: Yeryüzü Yayınevi.